

Medewerkers accountantskantoren willen ook na corona meer thuis werken

Veel medewerkers van accountantskantoren willen ook na de coronacrisis deels thuis kunnen werken. Productiviteit, efficiency en resultaatgericht werken worden genoemd als positief effect van de thuiswerksituatie. Wel heeft het contact met collega's te lijden onder het thuiswerken.

Dat blijkt uit onderzoek onder medewerkers en vennoten van SRA-accountantskantoren. Vier op de vijf medewerkers (79 procent) van de accountantskantoren werkt nu meer dan twintig procent thuis. Bijna een derde werkt nagenoeg volledig (80-100 procent) thuis. Bij kleine accountantskantoren (tot 25 fte) werkt een kwart bijna volledig thuis. Bij de grote kantoren (meer dan 251 fte) is dat meer dan het dubbele, daar werkt bijna 54 procent zo goed als volledig vanuit huis.

Het thuiswerken is inmiddels zo ingebed dat bijna 63 procent na 'corona' tussen de twintig en 100 procent thuis wil blijven werken. Ruim 35 procent van de respondenten is (zeer) positief over ICT-innovatie en ruim een kwart over het

vermogen om te vernieuwen. Het thuiswerken in coronatijd heeft vooral een negatief effect op de mogelijkheid om strategische thema's op te pakken, meent bijna dertig procent. Vennoten van kantoren zijn hierover nog wat bezorgder.

Het rapportcijfer voor productiviteit is tijdens de crisis iets gedaald. Gemiddeld is ruim 35 procent positief over de algehele productiviteit door het thuiswerken. Efficiency (42 procent) en resultaatgericht werken (37 procent) worden ook als (zeer) positief ervaren. Het gevoel van verantwoordelijkheid scoort door thuiswerken ook hoog. Bijna 47 procent ervaart dit als (zeer) positief.

Samenwerken en werkplezier

Het gemiddelde rapportcijfer voor samenwerking is sinds corona gedaald van een 7 naar een 5,7. Voor corona gaf 62 procent de samenwerking een rapportcijfer tussen de 8 en 10. Inmiddels geldt dat nog maar voor bijna achttien procent. Het contact met collega's heeft het meest te lijden door het thuiswerken. Twee derde is hier negatief over. Over de samenwerking in

het team is ruim de helft (57 procent) negatief. Het contact met klanten heeft het minst te lijden door de coronacrisis: ruim de helft geeft aan dat hier niets is veranderd is.

Van de deelnemers geeft 42 procent aan door het thuiswerken negatief te zijn over het gevoel van betrokkenheid bij de organisatie. Ruim een derde (35 procent) stelt dat het werkplezier hieronder te lijden heeft. Ruim een kwart (26 procent) signaleert een gevoel van stress als negatief.

De besparing van reistijd en kilometers wordt tegelijk veel genoemd als positief gevolg van de coronacrisis (76 procent). Bijna de helft (49 procent) noemt efficiënt overleggen via onlinefaciliteiten als positief; bij vennoten is dat zelfs 74 procent. Ook positief vinden de ondervraagden de betere inzet van digitalisering (48 procent).

De enquête werd eind 2020 gehouden onder medewerkers en vennoten van SRA-accountantskantoren. Meer dan elfhonderd respondenten vulden de enquête in.

'Je staat nog op mute'

NRC-columniste Japke-d. Bouma ging na het 'rampjaar 2020' op zoek naar nieuw ergerniswekkend kantoorejargon. "Je staat nog op mute" werd door respondenten het meest genoemd.

Honderden lezers van de populaire NRC-columniste, die graag de eigenaardigheden van het kantoor aan de kaak stelt, stuurden haar suggesties voor een nieuwe top tien van opmerkelijke kantoortaal. De invloed van de coronacrisis en het thuiswerken was daarbij niet te missen.

In de ranglijst staan onder meer de 'biobreak' (noem die toch gewoon weer pauze), de 'hybride werkvloer' (een kantoor waar deels op het werk en deels thuis wordt gewerkt) en ook 'elkaar weer fysiek kunnen ontmoeten'. Hoog scoren ook uitdrukkingen als 'coronaproof' en de 'call' (wat nu vooral staat voor videovergaderen). Maar de absolute

nummer één op de lijst is 'Je staat nog op mute'; een topper die Bouma dit jaar liever niet meer wil horen. "En dat terwijl 'de muteknop' zelf zo'n mooie nieuwe aanwinst is op je werk. Je zou willen dat je die straks terug op kantoor ook krijgt, om een aantal collega's op stil te kunnen zetten."

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Dit keer: Henri Arendsen, chief ICT audit section bij UNDP, het ontwikkelingsfonds van de VN in New York.

‘Als de muren op mij afkomen ga ik hardlopen langs de Hudson’

“De afgelopen 25 jaar heb ik in het buitenland gewerkt. Eerst als accountant bij de Rekenkamer op Aruba. Daarna vier jaar in Wenen bij de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking) als interne auditor. Sinds 2004 werk ik in New York bij UNDP. Tijdens die periode heb ik ook nog drie jaar in Panama gewerkt als hoofd van het regionale kantoor. Toen ik begon bij UNDP stond de IT-audit nog in de kinderschoenen. De uitdaging in mijn werk is tweeledig. Ik moet op de hoogte zijn van de IT-ontwikkelingen binnen de organisatie. We zijn in 170 landen actief. Die kantoren hebben zelf ook weer applicaties. Je moet dus goede relaties hebben met IT-beheerders en lokale auditors. Zij zijn je ogen en oren. Daarnaast zorg ik dat mijn collega’s in het veld voldoende ondersteuning hebben. Dan moet je denken aan het verstrekken van instructies voor auditprogramma’s, zodat ze weten welke vragen ze moeten stellen. Welke maatregelen neemt een IT-beheerder bijvoorbeeld om de continuïteit van het kantoor te waarborgen? Om te begrijpen wat er speelt moet je de regionale kantoren bezoeken. Wat is de impact van UNDP op dat land? Daarvoor bezoek ik soms ook de projecten. Als IT-auditor ga ik daar niet over, maar het biedt context en geeft voldoening. Ik doe mijn werk niet met oogkleppen.”

Verbaasd

“In 2019 hebben we expliciet naar elektronische betalingen gekeken. Voor een aantal kantoren betekent dat een nieuw proces. Zij waren gewend met een cheque te betalen. Die ging soms letterlijk langs iemands bureau. Nu wordt een betaling met een muisklik verricht. Daarvoor moeten andere controles in de plaats komen. Een land dat daarin ook achterloopt is gek genoeg de VS. Ik was zeer verbaasd toen ik in 2004 het huurcontract voor mijn appartement tekende en hoorde dat ik een cheque moest uitschrijven om de huur te betalen. Het was onmogelijk

om het bedrag naar de huisbaas over te maken. Ook de rekeningen van het energiebedrijf moest ik met een cheque betalen. Onbegrijpelijk vind ik dat. De huur kan ik inmiddels wel overmaken.”

Pensioen

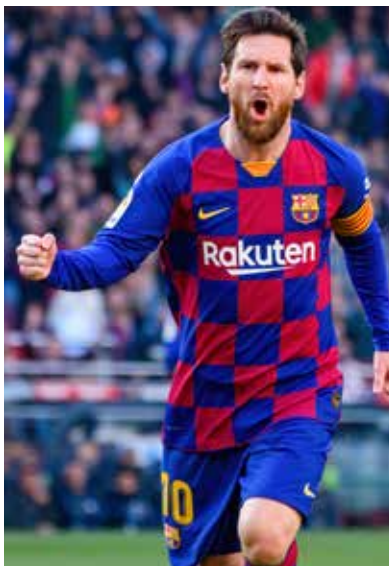
“Toen ik in New York ging werken koos ik er bewust voor om in Manhattan te gaan wonen. Het was drie keer zo klein als mijn huis in Panama en drie keer zo duur, maar de ligging is perfect. Een halve mijl van Central Park en op loopafstand van mijn werk. Compact wonen was sowieso niet erg, want ik was veel op reis. In het laatste kwartaal van 2019 was ik bijvoorbeeld maar twee weken thuis. Daar heeft corona een streep door gehaald. Sinds maart is het hoofdkantoor voor het grootste deel dicht. Gelukkig kan ik veel werk vanachter de pc doen, maar leuk is anders. Je hebt veel minder interactie met mensen. Het ijs breken via Teams is niet makkelijk. Ik vind het saai om de hele dag thuis te zijn. Als de muren op mij afkomen ga ik hardlopen langs de Hudson. Dit wordt mijn laatste jaar in de VS, ik word 65. Na mijn pensioen ga ik naar Aruba, waar mijn partner woont. Zal ik New York missen? In ieder geval de actie. New York is 24/7 open. Als je klaar bent met je werk kan je overal naar toe. Desnoods om twee uur ’s nachts.”

Messi verdient best lekker

Voetballer Lionel Messi is een echte grootverdiener bij FC Barcelona. Geen nieuws, maar hoe groot precies was nog niet bekend. Tot nu toe.

Hoewel sommige profvoetballers absurde bedragen verdienen blijven het, in tegenstelling tot bestuurders, altijd helden in plaats van graaiers. Opvallend goed gekapte helden ook trouwens, zelfs als alle kappers zijn gesloten tijdens een lockdown.

Begin dit jaar onthulde de Spaanse krant El Mundo alle details van het miljoenencontract tussen de Argentijnse voetballer Lionel Messi en FC Barcelona. De voetbalclub wil juridische stappen ondernemen tegen de krant, omdat er informatie uit het contract is gelekt. De overeenkomst met Messi verklaart ook waarom Barca destijds in haar jaarverslag over 2017-2018 sprak van een sterke stijging van de spelerskosten door "buitengewone omstandigheden".

Messi zou in vier jaar tijd ruim 555 miljoen euro hebben verdiend. De deal met Barcelona omvat een jaarsalaris van 138 miljoen euro, exclusief 115 miljoen euro aan tekengeld en 77 miljoen euro aan bonussen. Dat wil zeggen:

- € 555.237.619,00 in vier jaar
- € 138.809.404,75 per jaar
- € 380.299,74 per dag
- € 15.845,82 per uur
- € 264,10 per minuut
- € 4,40 per seconde

Het minimum loon in Nederland is 77,76 euro per dag, de gemiddelde werknemer werkt hier ongeveer tweehonderd dagen per jaar. Uitgaande van die norm verdient Messi ongeveer negenduizend keer zoveel. Over het minimum dagloon in Nederland doet Messi ruim zeventien seconden. Een nachtje van acht uur slapen levert hem 126.773 euro op.

Barcelona zit mede door de deal met de Argentijn momenteel diep in de schulden. Na dit seizoen zou Messi er willen vertrekken. De club behaalde samen met hem inmiddels ruim dertig titels, dat wel. Tot slot: dit bericht lezen kost zo'n vijftig seconden. Messi verdiende in die tijd weer € 220.

Animo van kantoren voor Wta-vergunning daalt

Het aantal accountantskantoren met een vergunning voor wettelijke controles neemt de komende jaren verder af, omdat wettelijke controles voor veel kantoren niet langer rendabel zijn.

Dat meldt het ING Economisch Bureau begin februari in een rapportage over de accountantssector. ING ziet dat digitalisering en strengere kwaliteitseisen grote investeringen vergen, wat volgens de bank schaalgrootte vereist. De daaruit voortkomende strategische heroriëntatie zorgt ervoor dat het aantal kantoren met een Wta-vergunning zal dalen.

Volgens ING is door oplopende kosten de auditpraktijk bij veel accountantsorganisaties te klein om nog zelfstandig te kunnen blijven bestaan. Veel accountantsorganisaties zullen zich daarom beraden op hun strategische koers. Daarbij staan ze voor een keuze tussen schaalvergroten via fusies en overnames, specialiseren in bijvoorbeeld samenstel- en advieswerk of in een specifieke sector, of samenwerken met andere partijen zodat bredere dienstverlening kan worden

aangeboden, aldus de bank. Die ontwikkeling is ook te zien aan de halvering van het aantal oob-vergunninghouders en een flinke daling van het aantal niet-oob-kantoren.

Tarieven

Verder merkt ING op dat de krappe arbeidsmarkt een rem zet op de groei van kantoren en de tarieven laat stijgen, met name in de auditpraktijk en de financiële administratie. De hogere tarieven vormen deels compensatie voor de hogere personeelskosten als gevolg van de aanhoudend krappe arbeidsmarkt. Goede accountants zijn nog altijd schaars, mede door concurrentie vanuit het bedrijfsleven. Dit zorgt bij ongeveer een kwart van de accountantskantoren voor een rem op de groei, stelt ING in het sectorrapport.

De grootste uitdagingen voor de sector liggen volgens de bank in de komende jaren bij verdere digitalisering en (nog) strengere wet- en regelgeving om de kwaliteit van het werk te verbeteren.